

pretònica sovint no es distingeix gaire de *u*, i ací s'hi decanta del tot a causa de les palatals: la *ž* precedent i la *-i* final.

La terminació no deu estar formada per composició amb el mot basc *erri* 'contrada, poble', sinó simplement amb el sufix català en *-ERR-*, que ha oscil·lat entre *-erri* i *-erre*, com ens ho mostren les formes *Juverre*, *Juverra* de quasi totes les mencions antigues. A la fi la llengua s'hi va decidir per *-rri*, com ho ha fet generalment en els topònims del NO. (*Benavarri*, *Toscarri*, *Surri*, *Punturri*). El sufix *-erri* ha pres un vol molt ample en aquesta banda del Pirineu, aplicant-se en els parlars de Cerdanya a radicals merament catalans, amb valor col·lectiu o augmentatiu: *camperri*, *fumaterrí* (BDC II, 51). Que no hi ha *-i*

inútil, doncs, cercar per a *Juverri* cap arrel basca; p. ex. no fóra admissible imaginar que sigui un compost de *erri* amb *iaun-* 'senyor': no totes les *n* finals basques eren susceptibles de dilució intervocàlica (veg. el que he dit a l'art. *Araós*); i el que es produeix en els compostos de *iaun* no és pèrdua de la *-n* sinó canvi en *r* en la variant *Jaur-* que hem comentat àmpliament a l'art. *Jorba*.

¹ De *Jou* ja en donem alguna dada i explicació en anteriors articles, especialment vol. III, s.v. *Colldejou*.— ² Aquesta cita podria, doncs, correspondre a l'homònim (3) que és més prop de L'Espluga.— ³ *Iovalium*, lloc de l'alta Pannònia (Holder) altra paronomàsia fortuïta; prou podria venir de *Iovem* 'Júpiter', però no el nostre.— ⁴ En fi, un altre derivat del tema *Juvern-* com *Juvernussa*, en una vall més occidental, sembla ser *Juarré*, nom d'un paratge munt. i unes bordes en el te. de Les Paüls (xix, 108): pot estar per *Jouerrer* o bé reducció *Juert(u)é* amb el sufix pre-romà *-ōi*.

JOVARA

Barranc, vall, ullal, portell i caseta de *Jovara*, en el terme de l'Ametlla (Baix Ebre) (Iglésies Santasusagna *Guies* II, 312, 315 amb bella fotografia de la gran fondalada, lám. XXI)

De l'àr. vulg. i magrebí *ǧuwar* 'cavitats, fosses', plural de *ǧūra* 'clot, clotada' (1001 *Nits*; Boqtor, Mehren etc., Dozy *Suppl.* I, 232), de l'arrel *ǧwr* 'torçar, encorbar' (vulgarment 'excavar, enclotar'); d'aquí també *ǧiwâr* 'proximitat' (Ibn-Khaldun, *RMa*) i *ǧuwâra* prep. 'al costat de', «juxta» en *RMa*.

HOMÒNIM. Carrer de *Jovara* (o de *Jubara*) un dels carrers principals de Calella, que va del rierany dels Frares (partió amb Pineda) fins a la riera de Calella: deu ser antic NP (cf. *Juara* cogn. a Barcelona, *DAG*)

provinent també de terra meridional. J.F.C.

JOVENCALE. Puig de-

Documentat l'any 942 en el *Cartulari* d'Elna (Rosselló). (Col·l. Moreau).

ETIM. Derivat del llatí *JUVENCUS*, amb el sentit de 'puig on pasturen els jònecs'. J.F.C.

Jovera, *Joverro*. V. *Jou* *Juarré*, V. nota 4 a *Jou Jubalcoi*, V. *Alcoi*

JUCLAN

Roques, cim i estany de ~

A Andorra, a la vall d'Incles, al Nord de Soldeu. Oit com nom de l'Alt «de *žukklân*», a dues persones d'Incles i Canillo, i *žukklâ* a un home de Soldeu (*E.T.C.* II, 40, 37). Consta en la variant *Juglan* en Anyós, *Relació de la V. d'Andorra*, a. 1838, s.v.

ETIMOLOGIA. A) Té l'aspecte de ser una variant de *joglar* 'músic popular' o poetastre. Variant fàcil quant a la *-cl-* i la *u*, però més difícil de justificar-hi la *-n-*: potser secundària, per ultracorrecció, segons els duplicats *glan* / *gla*, *rodon* / *rodó*, partint dels plurals en *-ns*.

Cerquem parònims, per llevar el dubte, *Ginclà* mun. de l'Aude (cantó d'Atsat al trifini amb el Capcir i el Fenolledès), uns 70 k. a l'E. d'Andorra; i aquest, en efecte, tenia *-r* antiga: «vallibus de *Ginclar*», a. 1252 (Sabarthès, p. 165). També s'hi ha fet ultracorrecció en l'ètnic *ginclanencs* (Krüger, *Sprachgeogr. Lgd.-Rouss.*, p. 41. No ens torbin, en aquest nom lld., la *-n-* interna ni la *-i-*, que s'expliquen com en francès *jongleur* (en lloc de l'ant. *jogler* JOCLARIS), per la influència de l'onomatopèic *jangler*, i amb *i*: *jinglà*, 'burlar-se, fer broma'.

Cercant alternatives. B) Un compost de *jou* 'collada?' ja s'hi prestarien més o menys els llocs: l'andorrà és al peu de la collada damunt l'estany de Juclan, per on es passa a Fontargent (vall d'Aston, afl. de l'alt Arieja): *Ginclà* al peu d'un coll per on es passa a la vall de la *Boulzane*, afl. de l'Aglí. Doncs *jou clar?* concebible, si bé és adj. poc natural per a una collada; però llavors es faria ben difícil d'explicar no sols la *i* de *Ginclar* (1252) sinó també la *-n* analògica, no podent-hi entrar plurals en joc.

C) Un NP? Impossibile una formació llatina o romànica que justificués *-an* o *-ar* (a base de *Jovinius* o *Juventius*). Germànic? Cert que hi ha compostos en *-LAND*, però no hi ha base que justificués una inicial *Juc-* o *Ginc-*: un *Jobilan* en doc. ross. de 858, o un *Jovisclæ* i un *Juwil* isolat, recollit per Först. 983, semblen ser híbrids amb el ll. *jubilare*. I de tota manera no expliquen bé els nostres *Juc-* / *Ginc-*.

En conclusió la via A) és la que presenta menys entrebancs formals. Per què, però, 'joglar, músic'? En